

तस्योत्तरं तत्रेणाह हेतु इत्यादिना ॥२॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ऊर्ध्वस्थितः उपविष्टः ॥९॥ १०॥ आसतः आसीनस्य ॥११॥ १२॥ १३॥ १४॥ अभ्यङ्गिन् व्यासवेतः ॥१५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥

श्रीश्च उवाच हंत ते कथयिष्यामि पुरा वृत्तं महाद्युते ॥ नहुषस्य च संवादं महर्षेऽभ्यवनस्य च ॥२॥ पुरा महर्षिं व्यवनो भार्गवो भरतर्षभ ॥ उदवासकृतारं भो बभूव समहाव्रतः ॥३॥ निहत्यमानं क्रोधं च प्रहर्षं शोकमेव च ॥ वर्षाणि द्वादश मुनिर्जलवासे धृतव्रतः ॥४॥ आदधत् सर्वभूतेषु विश्रंभं परमं शुभं ॥ जले चरेषु सर्वेषु शीतरश्मि रिव प्रभः ॥५॥ स्थाणुभूतः श्रुचिर्भूत्वा देवतेभ्यः प्रणम्य च ॥ गंगायमुनयोर्मध्ये जलं संप्रविवेश ह ॥६॥ गंगायमुनयोर्वै गं स भीमं भीमनिःस्वनं ॥ प्रतिजग्राह शिरसा वातवेगसमं जवे ॥७॥ गंगा च यमुना चैव सरितश्च सरांसि च ॥ प्रदक्षिणामृषिं च कुर्न चैनं पर्यपीडयन् ॥ अंतर्जलेषु स्रग्ध्वापकाष्ठभूतो महासुनिः ॥ ततश्चोर्ध्वस्थितो धीमानभवद्भरतर्षभ ॥९॥ जलौकसांससत्त्वानां बभूव प्रियदर्शनः ॥ उपाजिघ्रंत च तदा तस्योष्ठं हृष्टमानसाः ॥१०॥ तत्र तस्यासतः कालः समतीतो भवन्महान् ॥ ततः कदाचित्समये कस्मिंश्चिन्मस्य जीवनः ॥११॥ तं देशं स मुपाजग्मुर्जलहस्ता महाद्युते ॥ निषादा बहस्तत्र मस्योद्धरणानि श्रव्याः ॥१२॥ व्यायता बलिनः शूराः सलिलेष्वनिवर्तिनः ॥ अभ्याययुश्च तं देशं निश्चिता जालकर्मणि ॥१३॥ जालं ते योजयामास कर्निः शोषेण जनाधिप ॥ मस्योदकं समासाद्य तदा भारतसत्तम ॥१४॥ ततस्ते बहुभिर्योगैः कैवर्ता मस्य कांक्षिणः ॥ गंगायमुनयोर्वीस्जालैरभ्यकिरंस्ततः ॥१५॥ जालं स्रवितं तेषां नवस्रक्कृतं तथा ॥ विस्तारायामसंपन्नं यत्तत्र सलिलेऽक्षिपन् ॥१६॥ ततस्ते स महच्चैव बलवच्च स्रवर्तितं ॥ अवतीर्य ततः सर्वे जालं च कूषिरे तदा ॥ अभीतरूपाः संहृष्टा अन्योन्यवशवर्तिनः ॥ बबन्धस्तत्र मस्यांश्च तथा त्याज्यं जलचारिणः ॥१७॥ तथामस्यैः परिवृतं व्यवनं भृशुनंदनं ॥ आकर्षयन्महाराज जालेनाथयदृच्छया ॥१८॥ नदीशैवलदिग्धां गंहरिश्मश्रुजटाधरं ॥ लभ्यैः शंखनखैर्गात्रे क्रोद्धैश्चित्रैरिवार्पितं ॥२०॥ तं जालेनोद्धृतं दृष्ट्वा नेतदा वेदपारगं ॥ सर्वत्रां जलयोदाशाः शिरोभिः प्रापन् भ्रुवि ॥२१॥ परिवेदपरित्रासा जालस्याकर्षणेन च ॥ मस्या बभूवुर्व्यापन्ताः स्थलसंस्पर्शेन च ॥२२॥ समुनिस्तदा दृष्ट्वा मस्यानां कदनं कृतं ॥ बभूव कृपया विष्टो निःश्वसंश्च पुनः पुनः ॥२३॥ निषादा ऊचुः अज्ञानाद्यत्कृतं पापं प्रसादं तत्र नः कुरु ॥ करवामप्रियं किं ते तन्नो ब्रूहि महासुने ॥२४॥ इत्युक्तो मस्य मध्यस्थश्च व्यवनो वाक्यमब्रवीत् ॥ यो मेघपरमः कामस्तं भूणुध्वं समाहितः ॥२५॥

शंखानां जलजंतुविशेषाणां नखानितैः ॥२०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥